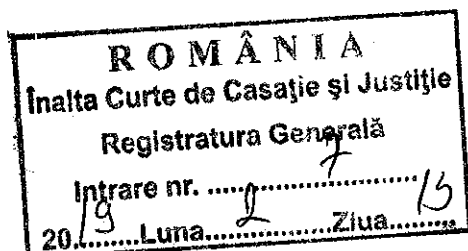

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Operator de date cu caracter personal 3170
Constanța, str. Traian nr. 35C; cod poștal – 900743
Adresă e-mail: ca.constanta@just.ro
Tel: 0241/606.591; Fax: 0241/616.003

Nr. 688/33/8 februarie 2019

Către,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE

Doamnei Președinte - judecător dr. Iulia Cristina TARCEA

Vă facem cunoscut că prin Hotărârea nr. 4 din data de 7 februarie 2019 (art. 13) **Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța**, conform art. 21 pct. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin H.C.S.M. nr. 1375/2015 și art. 514 Cod procedură civilă, **a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii pentru unificarea practicii judiciare cu privire la „interpretarea art. 268 alin. 1 lit. c din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă și interpretarea art. 211 lit. c din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, ambele cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, respectiv art. 2526 Cod civil, urmând a statua dacă actul de control întocmit de Curtea de Conturi sau de alt organ cu atribuții de control, prin care s-a stabilit în sarcina angajatorului obligația de a acționa pentru recuperarea unui prejudiciu produs de un salariat (în baza art. 254 Codul muncii) ori rezultat în urma plății către acesta a unor sume necuvenite (în baza art. 256 Codul muncii), marchează sau nu, în funcție de data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu, începutul termenului de prescripție extinctivă a acțiunii pentru antrenarea răspunderii patrimoniale a salariatului”, având în vedere că această problemă de drept a fost soluționată în mod diferit de instanțe la nivelul țării, potrivit hotărârilor judecătorești depuse în susținerea sesizării.**

În conformitate cu dispozițiile art. 19 pct. 1 lit. k din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin H.C.S.M. nr. 1375/2015, cu unanimitate de voturi Colegiul de conducere desemnează pe domnul judecător Stănescu Sas Mihail în vederea susținerii recursului în interesul legii în fața completului Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În consecință, vă înaintăm alăturat propunerea de promovare a recursului în interesul legii formulată de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța, având în vedere că există practică neunitară la nivelul țării, problema de drept invocată fiind soluționată în mod diferit prin hotărârile judecătorești, pe care le anexăm în xerocopie.

Alăturat, vă înaintăm și extrasul Hotărârii nr. 4 din 7 februarie 2019 a Colegiului de conducere (art. 13 din hotărâre).

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE,

Judecător Marius Cristian EPURE

PRIM GREFIER,

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL CONSTANȚA
Colegiul de conducere

HOTĂRÂREA NR. 4
din data de 7 februarie 2019

E X T R A S

La data 7 februarie 2019 ora 11⁰⁰ a avut loc ședința Colegiului de conducere al Curții de Apel Constanța convocată în temeiul dispozițiilor art. 7 pct. 1 lit. q) și art. 23 pct. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 1375/2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, având următoarea

ORDINE DE ZI:

.....

13. Analizarea sesizării din data de 1 februarie 2019 formulate de către președintele Secției I civile a Curții de Apel Constanța, prin care solicită Colegiului de Conducere ca, în temeiul dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă și art. 21 pct. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin H.C.S.M. nr. 1375/2015, să analizeze oportunitatea sesizării Înaltei Curte de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii pentru unificarea practicii judiciare cu privire la „interpretarea art. 268 alin. 1 lit. c din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă și interpretarea art. 211 lit. c din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, ambele cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, respectiv art. 2526 Cod civil, urmând a statua dacă actul de control întocmit de Curtea de Conturi sau de alt organ cu atribuții de control, prin care s-a stabilit în sarcina angajatorului obligația de a acționa pentru recuperarea unui prejudiciu produs de un salariat (în baza art. 254 Codul muncii) ori rezultat în urma plății către acesta a unor sume necuvenite (în baza art. 256 Codul muncii), marchează sau nu, în funcție de data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu, începutul termenului de prescripție extinctivă a acțiunii pentru antrenarea răspunderii patrimoniale a salariatului”, având în vedere că această problemă de drept a fost soluționată în mod diferit de instanțe la nivelul țării (conform hotărârilor judecătorești anexate - comunicate în format electronic în FTP Transfer – folder-ul Colegiul de conducere – sub-folderul Convocator 2019 + documente anexă).

.....

*
* *

Sedința Colegiului de conducere s-a desfășurat în prezența a 5 judecători din totalul membrilor care îl compun, lipsind de la sedință doamna judecător Andreea Ianca și domnul judecător Dan Iulian Năstase, cei doi judecători aflându-se în concediu legal de odihnă în perioada 4-8 februarie 2019.

După dezbateri și supunerea la vot a punctelor înscrise pe ordinea de zi, conform procesului-verbal încheiat la această dată;

Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța

HOTĂRĂȘTE

.....

Art. 13 – Cu unanimitatea voturilor exprimate de către cei 5 judecători prezenți la sedință, în temeiul dispozițiilor art. 21 pct. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin H.C.S.M. nr. 1375/2015 și art. 514 Cod procedură civilă, Colegiul de conducere dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii pentru unificarea practicii judiciare cu privire la „interpretarea art. 268 alin. 1 lit. c din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă și interpretarea art. 211 lit. c din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, ambele cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, respectiv art. 2526 Cod civil, urmând a statua dacă actul de control întocmit de Curtea de Conturi sau de alt organ cu atribuții de control, prin care s-a stabilit în sarcina angajatorului obligația de a acționa pentru recuperarea unui prejudiciu produs de un salariat (în baza art. 254 Codul muncii) ori rezultat în urma plății către acesta a unor sume necuvenite (în baza art. 256 Codul muncii), marchează sau nu, în funcție de data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu, începutul termenului de prescripție extinctivă a acțiunii pentru antrenarea răspunderii patrimoniale a salariatului”, având în vedere că această problemă de drept a fost soluționată în mod diferit de instanțe la nivelul țării, potrivit hotărârilor judecătorești depuse în susținerea sesizării.

În conformitate cu dispozițiile art. 19 pct. 1 lit. k din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin H.C.S.M. nr. 1375/2015, cu unanimitate de voturi Colegiul de conducere desemnează pe domnul judecător Stănescu Sas Mihail în vederea susținerii recursului în interesul legii în fața completului Înaltei Curți de Casație și Justiție.

.....

**Pentru membrii Colegiului de conducere semnează
PREȘEDINTELE INSTANȚEI,
Judecător Marius Cristian Epure**

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Doamnei Președinte a Înaltei Curți de Casație și Justiție,

În baza art. 514 C. proc. civ., subscrisul Colegiul de Conducere al Curții de Apel Constanța formulăm

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există puncte de vedere unitare asupra următoarei probleme de drept legate de momentul de început al cursului termenului de prescripție extinctivă a acțiunii pentru angajarea răspunderii patrimoniale a salariatului, cu privire la care solicităm pronunțarea unei decizii în interesul legii:

Interpretarea art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, și interpretarea art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, ambele cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, respectiv a art. 2526 C. civ., urmând a statua dacă actul de control întocmit de Curtea de Conturi sau de alt organ cu atribuții de control, prin care s-a stabilit în sarcina angajatorului obligația de a acționa pentru recuperarea unui prejudiciu produs de un salariat (în baza art. 254 C. muncii) ori rezultat în urma plății către acesta a unor sume necuvenite (în baza art. 256 C. muncii), marchează sau nu, în funcție de data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu, începutul termenului de prescripție extinctivă a acțiunii pentru antrenarea răspunderii patrimoniale a salariatului.

Într-o formulare detaliată, distingând între perioada anterioară și cea ulterioară datei intrării în vigoare a Legii nr. 62/2011 privind dialogul social (13 mai 2011), problema de drept care face obiectul sesizării poate fi expusă astfel:

Interpretarea art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, și interpretarea art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, ambele cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, respectiv a art. 2526 C. civ., urmând a statua dacă, în situația în care printr-un act de control întocmit de Curtea de Conturi sau de alt organ cu atribuții de control s-a stabilit în sarcina angajatorului obligația de a acționa pentru recuperarea unui prejudiciu produs de un salariat (în baza art. 254 C. muncii) ori rezultat în urma plății către acesta a unor sume necuvenite (în baza art. 256 C. muncii),

- data la care păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, potrivit art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), se stabilește prin raportare la elementele subiective și obiective care caracterizează cunoașterea producerii pagubei (data la care a luat cunoștință sau la care trebuia să ia cunoștință despre săvârșirea faptei ilicite, respectiv despre producerea urmărilor acesteia, precum și despre identitatea celui care răspunde de ea, ori data efectuării fiecărei plăți necuvenite) sau raportat la data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control, iar

- data producerii pagubei, potrivit art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), se stabilește prin raportare la elementele obiective care o caracterizează (data săvârșirii faptei ilicite, respectiv a producerii urmărilor acesteia, ori data efectuării fiecărei plăți necuvenite) sau raportat la data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control.

I. Cadrul legal:

1. Art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social:

„Cererile pot fi formulate de cei ale căror drepturi au fost încălcate după cum urmează: (...) c) plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.”

2. Art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii (art. 283 alin. 1 lit. c) anterior republicării din anul 2011):

„Cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate: (...) c) în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator.”

3. Art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă:

„(1) Prescripția dreptului la acțiune în repararea pagubei pricinuite prin fapta ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba cât și pe cel care răspunde de ea.

(2) Dispozițiile alineatului precedent se aplică prin asemănare și în cazul îmbogățirii fără just temei.”

În doctrină s-a arătat că plata lucrului nedatorat nu se deosebește esențial de îmbogățirea fără justă cauză¹; prin urmare, ea era o formă de îmbogățire fără justă cauză, astfel încât art. 8 din Decretul nr. 167/1958 s-a aplicat și în cazul restituirii plății nedatorate.

4. Art. 12 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă:

„În cazul când un debitor este obligat la prestațiuni succesive, dreptul la acțiune cu privire la fiecare din aceste prestațiuni se stinge printr-o prescripție deosebită.”

Art. 12 din Decretul nr. 167/1958 a fost reprodus în esență în cadrul art. 2526 C. civ., aplicabil de la 1.10.2011 (data intrării în vigoare a Codului civil actual).

5. Art. 2526 C. civ.:

„Când este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data la care ultima prestație devine exigibilă.”

¹ C. Stătescu, C. Bîrsan, Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, Editura All Educational, București, 1998, p. 114.

II. Prezentarea problemei de drept:

În situațiile în care, printr-un act de control întocmit de Curtea de Conturi sau alt organ cu atribuții de control, s-a stabilit în sarcina angajatorului obligația de a acționa pentru recuperarea unui prejudiciu produs de un salariat (în baza art. 254 C. muncii) ori rezultat în urma plății către acesta a unor sume necuvenite (în baza art. 256 C. muncii), iar angajatorul solicită instanței angajarea răspunderii patrimoniale a salariatului, se pune problema identificării datei de la care începe să curgă termenul de prescripție, respectiv, în funcție de legislația aplicabilă sub aspect temporal, fie a datei la care angajatorul a cunoscut sau a trebuit să cunoască paguba și pe salariatul care răspunde de ea, fie a datei producerii pagubei.

Noțiunile sinonime de „pagubă” și „prejudiciu” acoperă, în domeniul răspunderii patrimoniale a salariaților, ambele situații reglementate de art. 254 și 256 C. muncii².

Problematica sesizării poate fi clasificată în funcție de regimul juridic aplicabil înainte și respectiv începând de la intrarea în vigoare a Legii nr. 62/2011 privind dialogul social³ – 13 mai 2011.

a) Anterior datei de 13 mai 2011, producerea prejudiciului a fost guvernată de art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958.

Aceste prevederi continuă să guverneze prejudiciile produse, respectiv cunoscute sau care trebuia să fi fost cunoscute până la 13 mai 2011, care fac obiectul actelor de control întocmite, comunicate sau devenite executorii inclusiv după această dată.

Din perspectiva prevederilor aplicabile anterior datei de 13 mai 2011, prezintă interes data la care angajatorul a cunoscut sau trebuia să cunoască producerea pagubei și pe cel care răspunde de ea.

b) Începând de la 13 mai 2011, când a intrat în vigoare Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, producerea prejudiciului este guvernată de art. 211 lit. c) din această lege, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011).

Din perspectiva prevederilor aplicabile începând de la 13 mai 2011, pentru stabilirea momentului de început al cursului termenului de prescripție extinctivă, prezintă interes data producerii pagubei.

² Art. 254. (1) Salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor.

(2) Salariații nu răspund de pagubele provocate de forța majoră sau de alte cauze neprevăzute care nu puteau fi înlăturate și nici de pagubele care se încadrează în riscul normal al serviciului. [...].

Art. 256. (1) Salariatul care a încasat de la angajator o sumă nedatorată este obligat să o restituie. [...].

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 322 din 10 mai 2011 și ulterior republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 31 august 2012.

În ipoteza prejudiciului propriu-zis (art. 254 C. muncii), se pune problema, sub imperiul art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, dacă angajatorul, care prin ipoteză a cunoscut în mod obiectiv producerea pagubei și pe cel care răspunde de ea sau cel puțin trebuia să cunoască la un moment dat aceste aspecte, mai poate fi considerat că le-a cunoscut abia la data comunicării actului de control ori la data la care acesta a devenit executoriu.

În ipoteza prejudiciului rezultat în urma plății voluntare efectuate de către angajator către salariat a unor sume de bani apreciate ca fiind necuvenite prin actul de control (art. 256 C. muncii), se pune problema, sub imperiul art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, dacă momentul obiectiv și cel subiectiv al cunoașterii pagubei și a celui care răspunde de ea ar putea fi legate de momentul întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control, în condițiile în care efectuarea unei plăți voluntare de către angajator către un salariat presupune prin ipoteză cunoașterea de către cel dintâi a faptului plății și a celui în beneficiul căruia aceasta s-a făcut.

În ambele ipoteze, se pune problema, sub imperiul art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), dacă noțiunea de „pagubă” despre care este vorba că s-a produs și/sau a fost cunoscută de angajator ar putea căpăta, prin raportare la mențiunile actului de control, o altă semnificație decât o avea înainte de întocmirea acestuia, adică dacă „paguba” de după control poate fi altceva decât cea de dinaintea lui, ori dacă se poate considera că este posibil ca „producerea pagubei” să nu poată fi considerată că există până la data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control. Sub acest aspect se invocă faptul că, în anumite împrejurări concrete, este posibil ca angajatorul și chiar toată lumea să nu fi avut reprezentarea caracterului nelegal al plății și că astfel paguba nici nu ar exista până la data la care acest caracter nelegal a fost dezvăluit prin actul de control.

*

Din perspectiva ambelor seturi de prevederi legale (aplicabile anterior datei de 13 mai 2011 și începând de la această dată), chestiunea de drept care face obiectul sesizării se reduce la a determina dacă, în situația unui prejudiciu produs printr-o faptă săvârșită de un salariat sau în urma primirii de către acesta a unor sume de bani necuvenite, actul de control marchează sau nu începutul termenului de prescripție extinctivă a acțiunii pentru angajarea răspunderii patrimoniale a salariatului.

Ipoteza avută în vedere logic, susținută probator prin hotărârile judecătorești atașate prezentei sesizări, este aceea a unei *fapte săvârșite, respectiv a unor sume primite necuvenit anterior întocmirii și implicit comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control*, întrucât ipoteza concomitenței celor două momente (săvârșirea faptei sau primirea sumei necuvenite pe de o parte și incidența actului de control pe de altă parte) este pur teoretică și oricum lipsită de interes practic, iar ipoteza unui prejudiciu produs după actul de control este absurdă.

Unele instanțe au apreciat că data la care păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, potrivit art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, se stabilește prin raportare la elementele subiective și obiective care caracterizează cunoașterea producerii pagubei (data la care a luat cunoștință sau la care trebuia să ia cunoștință despre săvârșirea faptei ilicite, respectiv despre producerea urmărilor acesteia, precum și despre identitatea celui care răspunde de ea, ori data efectuării fiecărei plăți necuvenite), iar data producerii pagubei, potrivit art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), se stabilește prin raportare la elementele obiective care o caracterizează (data săvârșirii faptei ilicite, respectiv a producerii urmărilor acesteia, ori data fiecărei plăți necuvenite).

Dimpotrivă, alte instanțe au considerat că atât data la care păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, potrivit art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, cât și data producerii pagubei, potrivit art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), se stabilesc prin raportare la actul de control întocmit de Curtea de Conturi.

*

Întreaga problemă este așadar reductibilă la chestiunea relevanței actului de control, care prin ipoteză doar constată producerea unui prejudiciu, deci un fapt preexistent întocmirii lui, asupra stabilirii momentului de început al termenului de prescripție extinctivă al acțiunii pentru angajarea răspunderii patrimoniale a salariatului.

În prima orientare jurisprudențială, actul de control nu are nicio relevanță în privința momentului în care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă, iar în cea de-a doua el marchează începutul acestui termen.

III. Orientările jurisprudențiale divergente:

1. Soluții în sensul că actul de control nu are relevanță în privința momentului în care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă:

1.1. Soluții în sensul că data la care păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, potrivit art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, se stabilește prin raportare la elementele subiective și obiective care caracterizează cunoașterea producerii pagubei (data la care a luat cunoștință sau la care trebuia să ia cunoștință despre săvârșirea faptei ilicite, respectiv despre producerea urmărilor acesteia, precum și despre identitatea celui care răspunde de ea, ori data efectuării fiecărei plăți necuvenite):

a) CA București, s. VII cmas, decizia nr. 692/8.02.2017:

„Reținând faptul că între salariatul A. și angajatorul Institutul I. s-a stabilit un raport de muncă în baza căruia a ocupat funcția de referent de specialitate, raport ce a încetat la data de 01.02.2013, anterior inițierii conflictului de muncă, Curtea are a sublinia datele relevante în calculul prescripției, astfel cum rezultă din probele administrate în cauză. Astfel, între Institutul I., în calitate de achizitor, și S.C. S. S.R.L., în calitate de prestator, s-au semnat contractele de servicii nr. 4../30.04.2009, nr. 7../17.06.2009 și nr. 1../23.09.2009; serviciile contractate de transport persoane pe ruta București-Mogoșoaia dus-întors au fost plătite prin facturile nr. 1490/16.06.2009, nr. 1951/07.07.2009 și nr. 2453/30.11.2009 pe care domnul A. a aplicat sub semnătură viza „certific conformitatea cu contractul/comanda”.

După emiterea Deciziei nr. 8/16.07.2010 și apoi a Încheierii nr. IX/23.11.2010 date de Curtea de Conturi a României au început demersurile în justiție prin care Institutul I. a încercat să obțină, pe de o parte, anularea deciziei, acțiunea în contencios fiscal fiind însă respinsă definitiv la data de 21.02.2014, iar, pe de altă parte, repararea prejudiciului constatat de Curtea de Conturi a României, însă acțiunea în pretenții formulată împotriva firmei S. S.R.L. pentru restituirea sumei de 13.749,63 lei a fost respinsă la data de 13.05.2015, ca urmare a admiterii excepției prescripției dreptului la acțiune.

Subsecvent acestor demersuri judiciare, Institutul I. a dedus judecății acțiunea în răspundere patrimonială împotriva fostului salariat A. căruia i-a imputat o parte din prejudiciul constatat de Curtea de Conturi a României ca fiind produs prin neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, viza de conformitate cu contractul fiind aplicată pe cele 3 facturi fără a exista documente justificative pentru distanța de 3.195 km a cărei contravaloare a fost facturată de prestatorul de servicii. Prin urmare, faptul imputat fostului salariat

are legătură directă cu plățile făcute de fostul angajator la data de 01.07.2009, 23.07.2009 și 14.12.2009 în baza celor 3 facturi amintite anterior către firma S. S.R.L.

În măsura în care aceste plăți au fost considerate de auditorii publici ca generatoare ale unui prejudiciu în patrimoniul instituției, aceste 3 date constituie momentele de timp în raport cu care trebuie analizate elementele răspunderii patrimoniale a fostului salariat, răspundere antrenată pe temei contractual.

La nivelul anului 2009 era aplicabil Codul muncii în forma anterioară republicării, iar Legea dialogului social nr. 62/2011, în mod evident, nu putea reglementa vreun element al raportului juridic dintre părți.

Așadar, în acțiunea în răspundere patrimonială de față este aplicabil termenul de prescripție prevăzut de normele legale în vigoare la data faptelor, anume termenul de 3 ani care curge de la data nașterii dreptului la acțiune, instituit de art. 283 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, în forma anterioară republicării din mai 2011, dar și termenul de 3 ani care curge de la data producerii pagubei, instituit de art. 73 lit. d) din Legea nr. 168/1999.

Din aceste reglementări (păstrate, în esență, în actele normative în vigoare la data formulării acțiunii, anume Codul muncii republicat și Legea dialogului social nr. 62/2011) rezultă că data nașterii dreptului angajatorului la acțiunea în răspunderea patrimonială a salariatului este data producerii pagubei, adică data plății sumelor de bani pentru servicii de transport efectuate de S.C. S. S.R.L. pentru care nu există documente justificative. Or, de la data de 01.07.2009, 23.07.2009 și 14.12.2009 termenul de prescripție de 3 ani era deja împlinit la data de 01.07.2012, 23.07.2012 și 14.12.2012, astfel că cererea de față înregistrată pe rolul instanței de judecată la data de 14.01.2016 a fost în mod corect respinsă ca fiind prescris dreptul material la acțiune.

Susținerea apelantei-reclamante, în sensul că dreptul material la acțiune s-a născut la data de 21.02.2014, data pronunțării deciziei nr. 880 de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, în dosarul nr. ..., este nefondată și va fi înlăturată de instanța de apel. Prin decizia menționată s-a respins irevocabil acțiunea în contencios fiscal formulată de Institutul I. împotriva Deciziei nr. 8/ 16.07.2010 emisă de Curtea de Conturi a României, însă acest litigiu nu are consecințe juridice în privința momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție în acțiunea în răspundere patrimonială a salariatului față de angajator, momentul producerii pagubei fiind distinct de momentul constatării în mod irevocabil a legalității deciziei de control”.

b) Trib. Galați, s. I. civ., sentința nr. 65/23.01.2015, definitivă prin decizia nr. 281/21.04.2015 a CA Galați, s. cmas:

„[...] din conținutul Raportului de Control încheiat la data de 16.05.2011 de către Casa de Asigurări de Sănătate Galați, se reține că pârâta Dr. D. în

perioada decembrie 2010 – martie 2011 a prescris rețete pacienților pe perioada internării.

Instanța a apreciat că termenul de prescripție începe să curgă de la prescrierii rețetelor pacienților, respectiv anterior datei de 16.05.2011, când s-a înregistrat Raportul de Control.”

c) CA Timișoara, s. I civ., decizia nr. 985/18.09.2018:

„[...] dacă considerăm că dreptul material la acțiune s-a născut la data producerii pagubei, interpretare confirmată de opțiunea ulterioară a legiitorului consacrată în art. 211 lit. c) din Legea dialogului social nr. 62/2011, în mod corespunzător dreptul material la acțiune apare a fi prescris, câtă vreme prin acțiunea introductivă reclamanta a învederat în mod expres că suma de 869,69 lei reprezintă debit neîncasat aferent perioadei 2003-2013.

Nu poate fi primită apărarea instituției reclamante, în sensul că doar ca urmare a controlului Curții de Conturi a României – Camera de Conturi Caraș-Severin reclamanta a cunoscut prejudiciul invocat, pentru că validarea unei astfel de apărări ar permite entității publice să-și invoce propria pasivitate și culpă în protejarea fondurilor publice pentru a obține prelungirea sine die a termenului de prescripție extinctivă. O astfel de interpretare ar duce la extinderea nepermis de mult a termenului imperativ de prescripție de trei ani fixat de art. 268 alin. 1 lit. c) C.muncii, o astfel de interpretare excedând cadrului legal privind prescripția extinctivă. În consecință, instituția publică nu se poate prevala de un control extern al Curții de Conturi pentru a justifica tardivitatea demersului său juridic inițiat în luna decembrie 2017 pentru recuperarea unor debite produse începând cu anul 2003, în condițiile în care în mod evident prejudiciul a fost cunoscut de reclamantă urmare a auditului intern efectuat conform dispozițiilor legale și a situațiilor financiare anuale aprobate de conducere în care erau evidențiate și creanțele față de terți .

În concluzie, în temeiul art. 268 alin. 1 lit. c din Codul muncii, se constată că pentru pretențiile aferente anilor 2003-2011 este prescris dreptul material la acțiune al reclamantei, care a înțeles să introducă cererea de chemare în judecată doar la data de 15.12.2017, urmare a neregulilor constatate și a măsurilor de recuperare stabilite de Curtea de Conturi”.

d) CA Iași, s. I civ., decizia nr. 330/30.05.2017:

„Curtea reține că apelanta susține că a cunoscut efectiv paguba și pe cel care răspunde de ea la momentul înregistrării notei de prezentare nr. 1.../9.02.2016 și a procesului verbal întocmit de Direcția de Control – Serviciu CFG din cadrul societății. Este fără îndoială că raportul de verificare a gestiunii a avut ca tematica verificarea realității și exactității plăților pentru compensarea biletelor de odihnă și tratament, precum și a transportului aferent [...] la subunitățile [...] pentru anii 2009, 2010, 2011 și ianuarie-iulie 2012, însă apelanta nu justifică în mod obiectiv temeiurile pentru care verificarea financiar

contabilă a fost dispusă abia la nivelul anului 2015, raportul fiind predat la data de 11.02.2016. [...]

Pe cale de consecință, termenul de prescripție a acțiunii în pretenții deduse în prezenta cauză, trebuie determinat prin raportare obiectivă, în speță cel mai târziu finalul anului 2010, când ar fi trebuit verificată gestiunea anului 2009. În acest sens, apelanta nu poate proroga prin voința proprie curgerea termenelor de prescripție, invocând aplicabilitatea doar parțială și secvențială a textului legal”.

e) CA Suceava, s. I civ., decizia nr. 235/19.04.2018:

„Prima instanță a reținut în mod corect că momentul obiectiv al începerii cursului prescripției este acela al datei când reclamantul-apelant [Spitalul Județean B.] trebuia să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea, care coincide cu data emiterii rețetelor medicale imputate, având în vedere că documentele de prescriere a medicamentelor au fost tot timpul la dispoziția instituției (situație de fapt necontestată în cauză).

Momentul subiectiv în care apelanta a cunoscut paguba nu schimbă soluția pronunțată în cauză, având în vedere că legiuitorul a folosit conjuncția “sau” în art. 8 alin. 1 din Decretul nr. 167/1958, așadar a stabilit două momente alternative de la care prescripția începe să curgă. Or, în condițiile în care prima instanță a stabilit (în mod corect) momentul obiectiv al datei de la care păgubitul trebuia ori putea să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea, apelantul nu poate înlătura de la aplicare prevederea legală menționată invocând un moment subiectiv ulterior al cunoașterii pagubei.

În măsura în care instituția angajatoare deținea toate documentele care au condus la întocmirea notificării C.A.S. Botoșani nr. 2.../22.01.2014, respectiv era în posesia rețetelor medicale ce se impută intimatei, încă de la data emiterii acestora (în cursul anului 2010), la această dată trebuia și putea să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea.

De altfel, potrivit art. 33 din Ordinul ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 264/2010 pentru aprobarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate în anul 2010, unitățile sanitare prin care se derulează programe (categorie în care se încadrează și reclamantul) următoarele responsabilități: d) organizează evidența bolnavilor care beneficiază de medicamente și/sau de materiale sanitare specifice prescrise și eliberate în cadrul programelor (...), prin înregistrarea la nivel de pacient, în format electronic, a următorului set minim de date: CNP bolnav, diagnostic specific concordant cu programul, medicul curant (cod parafă), medicamentele eliberate, cantitatea și valoarea de decontat, conform schemei terapeutice prescrise, cu respectarea protocoalelor; și g) transmit caselor de asigurări de sănătate prescripțiile medicale în baza cărora s-au eliberat medicamentele specifice pentru tratamentul în ambulatoriu, însoțite de borderourile centralizatoare distincte.

Or, în raport de aceste atribuții ale apelantului instituite de actul normative a cărui nerespectare se impută fostei angajate, este nefondată susținerea apelantului în sensul că nu avea atribuții de verificare a modului de prescriere a medicamentelor”.

f) CA Iași, s. I civ., decizia nr. 665/17.10.2018:

„Fiind o acțiune întemeiată pe dispozițiile art. 254 Codul muncii, termenul de formulare a cererii de chemare în judecată (înregistrate la Tribunalul Iași la data de 20.11.2017), prin care apelanta reclamantă Compania Națională C. a solicitat obligarea intimatei pârâte P. la plata sumei de 2413 „încasată necuvenit din decontarea biletelor de odihnă și transport în anii 2009-2010-2011”, este 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune. [...]

Cum apelanta reclamantă a precizat primei instanțe că intimata pârâtă a încasat sumele, a căror restituire o solicită, la datele de 07.07.2010 și 14.02.2011, în prezenta cauză sunt incidente doar prevederile Decretului nr. 167/1958 cu privire la prescripția extinctivă, nu și prevederile Codului civil.

Astfel, potrivit art. 8 din Decretul nr. 167/1958, dreptul la acțiune în repararea pagubei pricinuită prin faptă ilicită, începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba cât și pe cel care răspunde de ea.

Așa cum s-a reținut, „păgubitul” din prezenta cauză nu a indicat data când reprezentantul legal a cunoscut paguba și pe cel care răspunde de ea, însă, cu certitudine, se poate stabili că acesta trebuia să cunoască, atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, la data de 07.07.2010, respectiv la data de 14.02.2011, când s-a făcut plata acestor sume, pretins a fi „încasate necuvenit” de intimată.

Prin urmare, de la aceste date începe să curgă termenul de formulare a cererii în antrenarea răspunderii patrimoniale a intimatei.

Or, în raport de aceste date, apelanta reclamantă nu a formulat cererea în termenul de 3 ani prevăzut de art. 268 alin. 1 lit. c Codul muncii, deci excepția prescripției extinctive a dreptului la acțiune în antrenarea răspunderii patrimoniale, invocată din oficiu de prima instanță, este întemeiată”.

g) CA Cluj, s. I civ., decizia nr. 3400/4.07.2012:

„Dreptul la acțiune al reclamantei s-a născut la data efectuării fiecărei plăți lunare apreciată ca fiind nedatorată, și nu la data la care prin hotărâre a judecătorească irevocabilă a Curții de Apel Cluj s-a statuat asupra legalității și temeiniciei deciziei Camerei de Conturi a județului Bistrița-Năsăud nr. 8/2009, așa cum greșit a reținut prima instanță.

Curtea apreciază ca fiind irelevantă sub aspectul curgerii prescripției, constatarea făcută și adusă la cunoștință de organul de control din cadrul Curții de Conturi, care este un terț față de raporturile de muncă ce s-au derulat între părțile litigante. Reclamanta a avut cunoștință de efectuarea plăților, precum și

de temeiul în care acestea au fost efectuate, încă de la momentul achitării drepturilor salariale”.

h) CA Cluj, s. I civ., decizia nr. 26/A/13.01.2017:

„[...] actul de control al Curții de Conturi – Camera de Conturi a Județului Sălaj nu influențează începutul prescripției.

Aceasta, întrucât reglementarea obligației de restituire a salariatului față de angajator, regăsită în art. 256 alin.1 din C. muncii își are rațiunea în plata lucrului nedatorat.

Cu toate că în situația reglementată de art. 256 alin.1 nu este în discuție o răspundere patrimonială a salariatului, având incidența reglementării plății lucrului nedatorat, disp. art. 268 lit. c sunt aplicabile, fiind de altfel în consens cu disp. art. 8 alin.2 din Decretul nr. 167/58, în vigoare la data nașterii obligației de restituire.

Acțiunea în repetițiune este o acțiune patrimonială, astfel că termenele de prescripție sunt cele din dreptul comun - Decretul 167/58. În cauză începutul curgerii termenului este momentul când angajatorul a cunoscut sau trebuia să cunoască împrejurarea că plata a fost nedatorată.

Având în vedere responsabilitățile ce revin în cauză, angajatorului raportat la dispozițiile legale privind disciplina financiară, privind efectuarea cheltuielilor bugetare, nu se poate susține că acesta nu trebuia să cunoască dacă plata a fost nedatorată.

A se susține că momentul curgerii termenului de prescripție este cel al datei emiterii raportului de audit, ar însemna a se lăsa lipsită de eficiență însăși instituția prescripției care sancționează pasivitatea în exercițiul dreptului subiectiv, o pasivitate care nu poate fi justificată pe necunoașterea corectă a dispozițiilor legale în aplicarea lor.

A considera că începerea prescripției extinctive este condiționată de existența unui control al activității în materia acordării de drepturi derivate din raportul juridic de muncă ar însemna a condiționa acest moment al prescripției de un eveniment viitor și incert”.

i) CA Constanța, s. I civ., decizia civilă nr. 472/CM/25.10.2016:

„[...] termenul de prescripție începe să curgă [...] de la data plății sumelor deoarece chiar la acel moment reclamanta a avut cunoștință de caracterul nelegal al acestora, neavând nicio relevanță data la care s-a efectuat controlul sau data emiterii deciziei nr. 84/16.11.2012 a Curții de Conturi”.

j) CA București, s. VII cmas, decizia nr. 4916/13.10.2017:

„Curtea constată că pretențiile deduse judecății în cauză au fost întemeiate pe răspunderea patrimonială a salariatului, instituție juridică reglementată de art.254 alin.1 din Codul muncii, conform cărora salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru

pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor, dar și pe instituția plății nedatorate, reglementată de art.256 alin.1 din Codul muncii, text legal potrivit căruia salariatul care a încasat de la angajator o sumă nedatorată este obligat să o restituie.

În susținerea acestor pretenții apelanta-reclamantă a invocat raportul de control nr. 1.../23.12.2014 și decizia nr. 8/2015 emise de Curtea de Conturi România, prin care s-a constatat acordarea nelegală a drepturilor salariale pretinse în cauza de față. [...]

Prin urmare, pornind de la calificarea juridică a acțiunii, Curtea reține că acțiunea este supusă unui termen de prescripție de 3 ani, reglementat de prevederile art.268 alin.1 lit.c și alin.2 din Codul muncii, fiind incidente și dispozițiile cu caracter general prevăzute de Decretul nr.167/1958 privitor la prescripția extinctivă. Fiind vorba de drepturi patrimoniale aferente perioadei anterioare intrării în vigoare a noului Cod civil, este incidentă în speță și dispoziția tranzitorie cuprinsă în art.201 din Legea nr. 71/2011, text conform căruia prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a Codului civil sunt și rămân supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

În conformitate cu dispozițiile art.268 alin.1 lit.c și alin.2 din Codul muncii, cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator. În toate situațiile, altele decât cele prevăzute la alin 1, termenul este de 3 ani de la data nașterii dreptului. [...]

În speță, în raport de motivele de fapt și de drept ale cererii de chemare în judecată, Curtea constată că pierderea patrimonială invocată de către apelanta-reclamantă se încadrează în disp. art.8 din Decretul nr.167/1958, pe care aceasta trebuia să o cunoască, cel mai târziu, la momentul plății drepturilor salariale a căror restituire se solicită în speță.

Stabilirea momentului obiectiv de la care începe să curgă prescripția se întemeiază pe ideea culpei prezumate a celui păgubit de a nu fi depus diligențele necesare pentru descoperirea pagubei și recuperarea acesteia, astfel că, sub aspectul curgerii prescripției, nu are relevanță constatarea făcută și adusă la cunoștință de organul de control din cadrul Curții de Conturi, care este un terț față de raporturile de muncă ce s-au derulat între părțile litigante și ale cărui observații nu dau naștere unui drept substanțial de care să se prevaleze angajatorul, ci derivă din interpretarea conduitei acestuia prin raportare la obligațiile stabilite în sarcina sa în materie de salarizare, organul de control apreciind că nu au fost respectate dispozițiile art. 5 alin. 3 din HG nr. 1139/2010.

Recuperarea unei sume de bani pe calea acțiunii în justiție se analizează în baza dispozițiilor legale invocate în susținerea cererii de chemare în judecată, dreptul la acțiune fiind necesar a fi exercitat în condițiile și limitele stabilite de lege, inclusiv din perspectiva prescripției extinctive. Prescripția extinctivă se

raportează la dreptul ce se valorifică în cauză și la faptul sau actul generator al acestui drept, [...], astfel că invocarea actelor Curții de Conturi a României este irelevantă, după cum s-a reținut și anterior, neexistând temei legal pentru a se considera că aceasta reprezintă punctul de plecare al cursului prescripției.

Controlul efectuat de Curtea Conturi doar constată abaterile și neregularitățile cu privire la aplicarea legii, ce au generat paguba invocată în cauză, în baza datelor puse la dispoziție chiar de către instituția supusă controlului. Astfel, conform art.21 din Legea nr.94/1992 (privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi), Curtea de Conturi exercită funcția de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, având, de asemenea, atribuții în exercitarea auditului financiar și al performanței, prin care se urmărește dacă situațiile financiare sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare și se evaluează modul în care o entitate, un program, o activitate sau o operațiune funcționează din punctele de vedere ale eficienței, economicității și eficacității (art.2 lit. c și d din aceeași lege).

Prin urmare, Curtea de Conturi efectuează o verificare a resurselor financiare ale entității controlate, având și atribuția de a constata încălcări ale normelor legale de către această entitate cu ocazia gestionării respectivelor resurse. Paguba astfel constatată era așadar preexistentă raportului Curții de Conturi și trebuia să fie cunoscută independent de constatările organului de control, afirmațiile în sens contrar ale apelantei relevând, în contextul arătat, că paguba este rezultatul exclusiv al propriei culpe cu privire la modalitatea de gestionare a activității sale. Constatările Curții de Conturi și măsurile dispuse în sarcina entității controlate sunt obligatorii exclusiv pentru aceasta din urmă, în cadrul unui litigiu generat în scopul punerii în aplicare a respectivelor măsuri fiind necesar a se verifica de către instanța de judecată raportul juridic dintre reclamant și pârâtul chemat în judecată, pentru că izvorul obligației debitorului nu îl reprezintă actul Curții de Conturi, ci actul sau faptul juridic ce a generat paguba invocată.

Față de cele sus expuse, Curtea constată că nu există temei legal pentru a se reține că momentul de început al termenului de prescripție este legat de data comunicării raportului Curții de Conturi nr. 1.../23.12.2014”.

În același sens, CA București, s. VII cmas, decizia nr. 4668/29.09.2017.

k) CA București, s. VII cmas, decizia nr. 2977/15.05.2017:

„Aplicând termenul de prescripție de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune – data plății drepturilor salariale în ianuarie 2011 - rezultă că dreptul la acțiune al apelantei reclamante era prescris la data de 27.09.2016, când a introdus cererea de chemare în judecată.

Curtea apreciază că nu prezintă relevanță juridică data la care s-a întocmit raportul de Curtea de Conturi, deoarece această instituție cu atribuții de control

doar a constatat producerea pagubei, fără ca raportul să constituie prin el însuși izvor al creanței ce face obiectul acțiunii.

Paguba provine din gestiunea propriilor cheltuieli, iar apelanta nu poate susține cu temei că era necesar controlul unei alte autorități publice a cunoaște efectele produse de actele juridice întocmite”.

l) CA Alba Iulia, decizia nr. 787/17.05.2017:

„Cu privire la perioada supusă prescripției extinctive, corect instanța de fond a reținut incidența dispozițiilor art. 268 alin. 1 litera c din Codul muncii, în sensul că dreptul la acțiune se prescrie în termen de 3 ani de la data la care s-a născut dreptul angajatorului de a pretinde restituirea sumei. Dreptul la acțiune al angajatorului s-a născut, pentru fiecare dintre prestații, la data la care s-a făcut plata nedatorată.

Nu se poate însuși punctul de vedere al reclamantei, în sensul că dreptul s-a născut la data constatării prejudiciului de către Curtea de Conturi. Contrar opiniei acesteia, existența unui raport al Curții de Conturi, prin care se rețin anumite plăți ca nedatorate, nu este o cauză întreruptivă de prescripție în sensul legii”.

m) CA București, s. VII cmas, decizia nr. 2700/3.05.2017:

„Curtea apreciază ca fiind neîntemeiate susținerile apelantei angajator în sensul că momentul la care a cunoscut sau trebuia să cunoască paguba nu a fost momentul în care a plătit, respectiv când pârâta a încasat drepturile salariale, în ianuarie 2011, ci doar momentul în care Curtea de Conturi a comunicat Raportul de control nr. .../23.12.2014, prin care s-a constatat că salariații au încasat drepturi salariale aferente lunii ianuarie 2011, negociate printr-un contract individual de muncă încheiat în baza unui contract colectiv de muncă la nivel de unitate ce nu intrase încă în vigoare, poate constitui momentul în care a luat la cunoștință că a făcut o plată nelegală și că această plată a produs o pagubă în patrimoniul său. Aceasta întrucât, astfel cum rezultă și din considerentele sentinței apelate, este irelevantă sub aspectul curgerii prescripției constatarea făcută și adusă la cunoștință de organul de control din cadrul Curții de Conturi, care este un terț față de raporturile de muncă ce s-au derulat între părțile litigante și ale cărui observații nu dau naștere unui drept substanțial de care să se prevaleze angajatorul, ci derivă din interpretarea conduitei acestuia prin raportare la obligațiile stabilite în sarcina sa în materie de salarizare, organul de control apreciind că nu au fost respectate dispozițiile art. 5 alin. 3 din HG nr. 1139/2010.

Angajatorul poate pretinde unui salariat, în temeiul dispozițiilor art. 256 alin. 1 din Codul muncii, restituirea sumelor de bani ce i-au fost remise fără a fi datorate, indiferent dacă există sau nu un control anterior și vreo constatare făcută de o instituție abilitată în controlul financiar al instituțiilor publice. După cum s-a arătat în cele ce preced, izvorul obligației debitorului nu îl reprezintă

decizia Curții de Conturi, așa încât dreptul la acțiune al apelantei reclamante putea fi exercitat încă de la data acordării drepturilor salariale pretins nedatorate, independent de constatările Curții de Conturi.

Astfel, data la care angajatorul trebuia să cunoască că a făcut o plată nedatorată este data plății, neputându-se susține că ulterior plății au apărut elemente care au determinat caracterul nedatorat al acesteia (precum raportul/decizia Curții de Conturi). Apelanta reclamantă a avut cunoștință de efectuarea plăților, precum și de temeiul în care acestea au fost efectuate, încă de la momentul achitării drepturilor salariale.

Așadar, indiferent de constatările unor organe exterioare angajatorului cu privire la caracterul datorat sau nedatorat al sumelor achitate salariatului de către angajator, acesta trebuia să cunoască, la momentul plății, dacă acordarea unor drepturi salariale către angajați este în concordanță cu dispozițiile care reglementau plata acestora. De asemenea, este evident că angajatorul cunoștea identitatea angajaților cărora le-a acordat respectivele drepturi salariale”.

1.2. Soluții în sensul că data producerii pagubei, potrivit art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), se stabilește prin raportare la elementele obiective care o caracterizează (data săvârșirii faptei ilicite, respectiv a producerii urmărilor acesteia, ori data fiecărei plăți necuvenite):

a) CA Craiova, s. I civ., decizia nr. 465/8.02.2018:

„În raport de datele la care se invocă, în speță, săvârșirea de către pârâți a faptelor cauzatoare de prejudicii pentru angajator, astfel cum sunt reținute de către prima instanță, devenind aplicabile, sub aspectul curgerii termenului de prescripție, disp. art. 211, alin.1, lit. c din Legea nr. 62/2011 a dialogului social.

Acest act normativ reglementează termenele de prescripție în cazul conflictelor individuale de muncă, aplicându-se cu prioritate față de disp. art.268, alin.1 C.Muncii; se poate considera că prevederile acestui din urmă text de lege au fost în mod implicit modificate prin Legea nr.62/2011 a dialogului social, urmare a intrării în vigoare a acestei legi.

[...] nu prezintă relevanță juridică în acest litigiu data întocmirii raportului nr. CV3261/13.02.2014, prin care organele de inspecție economico-financiară au constatat caracterul nelegal al unor contracte sau data emiterii ori comunicării către reclamantă a dispoziției, întrucât acestea reprezintă momentele la care s-a constatat existența prejudiciului și, respectiv, a fost adusă la cunoștința angajatorului producerea prejudiciului, iar nu momentul în care acesta s-a produs efectiv. [...]

De asemenea, trebuie avut în vedere că momentul producerii prejudiciului este cu siguranță anterior momentului constatării acestuia și, implicit, a celui la

care apelanta reclamantă a luat la cunoștință de producerea lui, acesta din urmă fiind indicat ca reprezentând data comunicării dispoziției obligatorii nr. [...].

Fată de aceste împrejurări și în condițiile în care apelanta reclamantă nu a indicat un alt moment obiectiv al producerii prejudiciului (moment situat între data săvârșirii faptelor pretins cauzatoare de prejudicii și data luării la cunoștință de producerea acestuia), nu se poate reține că este gresită aprecierea primei instanțe în sensul că termenul de prescripție prevăzut de art.211, alin.1, lit.c din Legea nr.62/2011 ar curge de la data efectuării plății, ca moment al producerii prejudiciului”.

b) CA Bacău, s. I civ., decizia nr. 1162/2.11.2016:

„Curtea constată că pronunțarea deciziei 163/15 ianuarie 2013 a Curții de Apel Bacău [prin care s-a respins contestația împotriva deciziei Camerei de Conturi județene] nu poate constitui momentul nașterii dreptului la acțiune, contrar dispozițiilor legale.

Astfel, spre deosebire de dreptul comun (art.8 al.2 din Decretul 167/1958, respectiv art. 2523 din Codul civil, în prezent) în materia conflictelor de muncă, legiuitorul a statuat că acțiunea vizând plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute în termen de 3 ani de la data producerii pagubei (art.211 din Legea nr.62/2011). Dacă la prima vedere s-ar părea disproporționată o asemenea sancțiune pentru angajatorul care nu a cunoscut paguba/pe păgubitor decât foarte târziu, în realitate, trebuie avut în vedere că art.19 din Decretul-lege 167/1958 (aplicabil speței față de data producerii prejudiciului) prevede un remediu procesual: repunerea în termen, singura condiție fiind nedeșășirea termenului de o lună de la încetarea cauzelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Or, în speță, decizia 163 a Curții de Apel Bacău datează din 15 ianuarie 2013, acțiunea fiind înregistrată la 9 ianuarie 2015, cu mult peste termenul de o lună prevăzut de Decretul 167/1958 și de la aproximativ 6 ani de la data producerii pagubei.

Atacarea raportului Camerei de Conturi în contencios administrativ nu are nici efect întreruptiv al prescripției dreptului material la acțiune întrucât nu este prevăzută de legiuitor ca o cauză de întrerupere”.

c) CA Galați, s. cmas, decizia nr. 423/4.09.2018:

„Tribunalul a reținut că momentul de la curge termenul de prescripție de 3 ani nu poate fi anul 2015, respectiv anul în care Camera de Conturi Vrancea a întocmit un raport de audit în care a constatat săvârșirea faptelor imputate deoarece nu se identifică nicio prevedere legală care să susțină o asemenea soluție. Camera de Conturi Vrancea are calitatea de terț față de raporturile de muncă dintre părți, iar instituția prescripției extinctive în cazul răspunderii contractuale se raportează, în mod exclusiv, la conduita părților raportului juridic contractual. [...]

Obiectul prezentei acțiuni este răspunderea patrimonială a salariaților, în temeiul art. 254 din Codul Muncii.

Fiind vorba de o răspundere contractuală, în temeiul contractului individual de muncă, termenul de prescripție începe să curgă de la data producerii pagubei, fiind aplicabile dispozițiile art. 211 lit. c) din legea nr. 62/2011, respectiv:

Cererile pot fi formulate de cei ale căror drepturi au fost încălcate după cum urmează: c) plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.

În consecință, în mod corect a reținut instanța de fond că este prescris dreptul la acțiune raportat la momentul la care au fost produse pagubele de către cei doi salariați, hotărârea instanței de fond fiind legală, ca urmare, în baza art. 480 N. Cod de procedură civilă, instanța va respinge apelul ca nefondat.”

d) T. Constanța, s. I civ., sentința civilă nr. 784/13.04.2017, rămasă definitivă prin anularea apelului prin decizia civilă nr. 341/CM/31.10.2017 a Curții de Apel Constanța:

„[...] termenul de prescripție începe să curgă de la data producerii pagubei. Nu în ultimul rând Tribunalul constată că însuși reclamantul, prin răspunsul la întâmpinarea pârâtului [...] a subliniat [...] că nu constatarea Curții de Conturi este izvorul raportului juridic litigios, ci tocmai atitudinea culpabilă în exercitarea atribuțiilor de serviciu reprezintă temeiurile pentru atragerea răspunderii pârâtului – în calitatea sa de ordonator principal de credite.”

e) CA Craiova, s. I civ., decizia nr. 2527/9.10.2018:

„În speța dedusă judecății, dreptul la acțiune al reclamantei-apelante s-a născut la data efectuării plății apreciată ca fiind nedatorată și nu de la data prin care s-a constatat de organele de control nelegalitatea plăților efectuate.

Sub aspectul curgerii prescripției, constatarea făcută și adusă la cunoștință de organul de control fiscal nu produce efecte, atât timp cât acesta este terț față de raporturile de muncă care s-au derulat între părțile litigante.

Drepturile salariale au fost plătite lunar, situație în care momentul plății respective constituie data producerii pagubei conform art.211 alin.1 lit.c din LG 62/2011 și acest moment constituie și data nașterii dreptului la acțiune potrivit dispoz. art. 268 alin. 1 lit. c C.Muncii.

Față de situația reieșită din dosar, în mod temeinic și legal, Tribunalul a constatat întemeiată excepția prescripției dreptului la acțiune, astfel încât aplicând dispoz. art. 480 alin.1 C.pr.civilă urmează să se respingă ca nefondat apelul”.

f) CA Galați, s. cmas, decizia nr. 569/24.09.2015:

„Reclamanta a promovat acțiunea ca urmare a deciziei nr. 38/17.08.2010 emisă de Curtea de Conturi a României – Camera de Conturi a Județului Galați prin care s-a constatat că în anul 2009 s-au efectuat plăți fără bază legală și documente justificative reprezentând premii în limita a 2% din cheltuielile salariale aferente anului 2009. Prin aceeași decizie s-a dispus, în sarcina reclamantei, stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor legale pentru recuperarea acestuia, stabilindu-se ca termen de realizare 01.11.2010. [...]

Art. 211 lit. c din legea 62/2011 prevede că termenul curge de la data producerii pagubei, care este data plății.

Dreptul la acțiune al reclamantilor s-a născut la data plății acestor sume de bani către pârâtă, și nu la momentul încheierii raportului Curții de Conturi, care doar constată existența prejudiciului”.

g) CA București, s. VII cmas, decizia nr. 3318/29.05.2017:

„Potrivit art. 211 din Legea nr. 62/2011: Cererile pot fi formulate de cei ale căror drepturi au fost încălcate după cum urmează: c) plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.

Data producerii pagubei reprezintă data la care patrimoniul angajatorului a fost micșorat cu sumele plătite nedatorat angajatului. Cu alte cuvinte, data producerii pagubei este data la care angajatorul a plătit angajatului primele a căror restituire o solicită.

Cu privire la perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 62/2011, Curtea constată că nu existau dispoziții speciale privind calcularea termenului de prescripție în cazul plății nedatorate în raporturile de muncă, astfel încât sunt incidente prevederile Decretului nr. 167/1958. Curtea constată că dispozițiile art. 73 lit. d din Legea nr. 168/1999, nu sunt aplicabile în speță, fiind incident numai în cazul acțiunilor formulate de salariați, nu și de către angajatori (plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute de salariați în termen de 3 ani de la data producerii pagubei).

Așadar, dreptul la acțiunea privind restituirea drepturilor bănești achitate în luna ianuarie 2011, respectiv pana la data de 13.05.2011, când a intrat în vigoare Legea dialogului social 62/2011, este supus prescripției prevăzută de dispozițiile art. 8 alin. (3) din Decretul nr. 167/1958.

Sunt aplicabile în cazul plății lucrului nedatorat, prin asemănare cu situația îmbogățirii fără just temei, dispozițiile art.8 din Decret ce prevăd ca termenul de prescripție de 3 ani curge de la data la care partea a cunoscut sau trebuia să cunoască paguba și pe cel răspunzător de ea.

Data la care angajatorul trebuia să cunoască că a făcut o plată nedatorată este data plății, neputându-se susține că ulterior plății au apărut elemente care au determinat caracterul nedatorat al acesteia (precum raportul Curții de Conturi). Așadar, indiferent de constatările unor organe exterioare angajatorului cu privire la caracterul datorat sau nedatorat al drepturilor salariale achitate de angajator, acesta trebuia, în momentul plății, să cunoască dacă plata drepturilor salariale către angajați era în concordanță cu dispozițiile care reglementau plata salariilor. În ceea ce privește persoana răspunzătoare de pagubă, evident angajatorul cunoștea identitatea angajaților cărora le-a acordat drepturi salariale.

În consecință, Curtea reține că termenul de prescripție de 3 ani curge de la data plății drepturilor salariale a căror restituire se solicită, astfel încât, dreptul la acțiunea privind restituirea acestor sume este prescris la data de 26.08.2016, data formulării cererii de chemare în judecată”.

În același sens, CA București, s. VII cmas, decizia nr. 6420/12.12.2016.

h) CA Cluj, s. IV lmas, decizia nr. 566/A/29.05.2017:

„[...] faptul că s-a constatat, de către Curtea de Conturi, în cadrul verificărilor pe care aceasta le-a făcut la nivelul anului 2015, o încălcare a dispozițiilor legale de către reclamantă, cu ocazia acordării diurnei aferente deplasării pârâtei la Barcelona în anul 2012, nu poate atrage o deplasare a momentului de începere a curgerii termenului de prescripție de la momentul acordării diurnei și a efectuării decontului aferent acestei deplasări, la momentul constatării acestei deficiențe de către Curtea de Conturi.

Raportul juridic în cadrul căruia se așază prejudiciul a cărui reparare se solicită este cel dintre angajator și angajat, astfel încât în mod corect a statuat tribunalul că i se vor aplica dispozițiile legale relative la acest tip de raport, anume, cele ale art. 211 lit. c din Legea nr. 62/2011, prin care se instituie un termen de prescripție de 3 ani de la data producerii pagubei.

Nu există nici un motiv legal pentru a considera că aceste termen nu a curs, cauzele de întrerupere și de suspendare a termenului fiind cele reglementate de art. 2532 și următoarele din Noul Cod Civil și nici una dintre acestea neregăsindu-se în cauză, nefiind de altfel nici invocată o atare situație.

Nu se poate considera nici că producerea pagubei a avut loc abia la momentul comunicării deciziei Curții de Conturi către reclamantă, în condițiile în care producerea pagubei are loc la momentul afectării efective a patrimoniului reclamantei, care este cel când s-a omis restituirea întregii sume pe care Curtea de Conturi consideră că pârâta trebuia să o restituie, prin întocmirea decontului aferent acelei deplasări în Spania a pârâtei.

În mod evident, paguba a fost doar constatată de către Curtea de Conturi, la 10.03.2015, deci la o distanță de aproape doi ani de la data efectuării decontului aferent acelei deplasări. Or, constatarea unui calcul greșit, după 2 ani de la efectuarea acestuia, nu echivalează cu efectuarea în mod greșit a calculului,

acest din urmă eveniment fiind cel concomitent cu și cauzator al pagubei, nicidecum primul (constatarea greșelii).

Curtea înțelege că, din perspectiva reclamantei, acea pagubă nu a existat, instituția neconsiderând că prin acordarea diurnei în modalitatea în care a făcut-o, anume, prin luarea în considerare a stipulațiilor contractului colectiv de muncă existent la nivel de unitate, ar fi încălcat în vreun mod legea.

Însă, acest fapt nu modifică cu nimic modul de calcul a termenului de prescripție pentru acțiunea în răspundere patrimonială îndreptată împotriva părâtei, întrucât așa cum a reținut și prima instanță, textul art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 este unul de excepție, ce reglementează în mod specific calculul prescripției pentru situația conflictelor de muncă având ca obiect plata de despăgubiri, anume, prin raportare la data producerii pagubei, iar nu la cea „când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui” (art. 2523 Noul Cod Civil), respectiv cea când „păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde pentru ea” (art. 2528 Noul Cod Civil)”.

i) CA Suceava, s. I civ., decizia nr. 1311/6.12.2018:

„Contrar susținerilor apelantei, momentul de început al prescripției este unul obiectiv, stabilit de dispozițiile legale și anume de art. 211 lit. „c” din Legea nr. 62/2011 și nu unul subiectiv, determinat de momentul la care reprezentantul legal al angajatorului a luat cunoștință de producerea pagubei.

Prin urmare, în mod corect a stabilit prima instanță că termenul de prescripție trebuie calculat de la data producerii pagubei, respectiv de la data la care s-au efectuat plățile pentru „Revelionul Pensionarilor” 2013, conform ordinelor de plată din 21, 30 și 31 ianuarie 2014 [...]. Dreptul la acțiunea în răspundere patrimonială, în speță, a luat naștere la momentul plății sumelor pretins nelegale, moment la care s-a produs paguba în patrimoniul angajatorului și nu la momentul în care o eventuală instituție de control constată faptul că plata s-a efectuat necorespunzător.”

j) CA Alba Iulia, s. I civ., decizia nr. 1808/24.11.2016:

„[...] dreptul la acțiune în restituirea sumelor plătite nedatorat de reclamant s-a născut la data efectuării fiecărei plăți, respectiv, a plății salariului. Plata sporului de 5% era nedatorată la data la care se efectua fiecare plată și nu depindea de controlul efectuat de Curtea de Conturi, a cărui act de constatare nu are relevanță în contextul recuperării sumelor plătite fără suport legal”.

În același sens, CA Alba Iulia, decizia nr. 1973/21.12.2016.

2. Soluții în sensul că data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control marchează momentul începutului termenului de prescripție extinctivă:

2.1. Soluții în sensul că data la care păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, potrivit art. 268 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 53/2003 – C. muncii, raportat la art. 8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958, se stabilește prin raportare la data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control:

a) CA Pitești, s. I civ., decizia nr. 83/20.01.2014:

„Prin procesul verbal de constatare, încheiat la 28.09.2009 de către Camera de Conturi Caraș Severin s-a constatat că reclamantul a determinat un prejudiciu constând în nereținerea, neconstituirea și nevirarea contribuțiilor individuale datorate bugetelor susmenționate cu privire la drepturile de natură salarială câștigate de pârâtă.

Totodată, a fost emisă decizia nr.18/26.10.2009, prin care s-a dispus virarea acestor contribuții către bugetele aferente, decizie care a fost contestată la Curtea de Conturi a României care prin încheierea din 16 martie 2010 a respins contestația.

Ulterior, reclamantul a solicitat instanței de contencios administrativ și fiscal anularea încheierii din 16 martie 2010 a Deciziei nr.18/26.10.2009 a procesului verbal de constatare din 28.09.2009, iar prin sentința nr.1381 din 17.06.2011, acțiunea a fost respinsă ca nefondată, soluție menținută prin decizia nr.464/24.01.2012, pronunțată de Curtea de Apel Craiova, Secția de contencios administrativ și fiscal, prin care a fost respins ca nefondat recursul declarat de reclamant împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin cele două hotărâri judecătorești evocate, s-a reținut că drepturile acordate și pentru care nu s-au reținut contribuțiile care au determinat producerea prejudiciului reținut de auditul financiar, sunt de natură salarială, în acest sens fiind invocate prevederile art.1 din O.G. nr.92/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice stabilite prin titluri executorii, art.55 din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, alin.1, 2 și 4.

Așadar, s-a statuat prin hotărârea judecătorească care a soluționat contestația împotriva deciziilor de impunere că pentru drepturile de natură salarială acordate în baza unor hotărâri judecătorești, se reține contribuția de asigurări sociale, contribuția pentru asigurările sociale de sănătate și contribuția de șomaj și se virează către fondurile care le gestionează.

Natura drepturilor acordate pârâtei a necesitat calificarea de către instanța judecătorească în cadrul soluționării acțiunii de constatare a nulității actelor încheiate de auditorii financiare ai Curții de Conturi-Camera de Conturi Caraș Severin, impunându-se prin soluția instanței concluzia că, deși sumele de bani la

care se face referire în actele contestate sunt datorate în baza unor hotărâri judecătorești ce constituie titluri executorii, plata acestor sume făcându-se în faza de executare silită a acestor titluri și sumele fiind achitate pentru stingerea parțială a creanței urmărite de către pârâtă în calitate de creditoare, totuși aceste aspecte nu sunt de natură să conducă la înlăturarea dispozițiilor privind contribuțiile la fondurile respective și nu creează alte excepții în afara celor prevăzute expres de lege, cu privire la neplata acestor contribuții.

Câtă vreme natura acestor drepturi a necesitat a fi calificată în modalitatea mai sus arătată, nu se poate reține că dreptul la acțiune în restituirea sumei nedatorate începe să curgă din momentul octombrie 2008-momentul plății sumelor, întrucât la acest moment era incert că suma avea caracterul uneia nedatorate, așadar că exista un prejudiciu în patrimoniul reclamantului.

Prescripția începe să curgă de la data când se naște dreptul la acțiune, adică de când există posibilitatea de a acționa pentru ocrotirea unui drept sau pentru clarificarea unei situații.

Începutul prescripției extinctive trebuie însă să fie în deplină armonie cu finalitatea acestei instituții, astfel că stabilirea momentului nașterii dreptului la acțiune al reclamantului respectiv al momentului în care dreptul subiectiv al acestuia trebuia exercitat nu poate fi apreciată ca situându-se în luna octombrie 2008, atunci când s-au efectuat plățile către pârâtă, ci numai la momentul la care s-a statuat în mod definitiv prin sentința civilă nr. 1381/17.06.2011 că reclamantul datora bugetelor asigurărilor sociale, asigurărilor pentru șomaj și fondului unic de sănătate contribuțiile de asigurări sociale, de asigurări pentru sănătate și de șomaj.

Incertitudinea prejudiciului este argumentată și de faptul că decizia nr.18/2009 prin care s-a dispus calcularea contribuțiilor individuale asupra drepturilor acordate în baza hotărârilor judecătorești și virarea acestora către bugetele aferente este una susceptibilă de a fi contestată la Camera de Conturi, iar încheierea Camerei de Conturi a României este la rândul ei susceptibilă de a fi atacată pe calea contenciosului administrativ și fiscal, singura în măsură să confere certitudine caracterului prejudiciului fiind instanța judecătorească.

În situația de speță, în care se invocă o plată nedatorată, trebuie făcută o asimilare, sub raportul momentului de la care începe să curgă prescripția extintivă cu situația în care acțiunea este întemeiată pe răspunderea civilă delictuală.

Însuși textul art.8 alin.2 din Decretul nr.167/1958 (în prezent abrogat), aplicabil în cauză, determină acest caz, respectiv al plății nedatorate, acțiunea întemeiată pe acest temei, deși având un caracter subsidiar, se aplică regula începerii cursului prescripției extinctive de la data când „păgubitul” a cunoscut (sau trebuia să cunoască) micșorarea patrimoniului său și sporirea corespunzătoare patrimoniului altei persoane.

Prin instituirea de către legiuitor a posibilității ca, pe cale judecătorească să se ajungă la clarificarea și respectiv calificarea de către instanțe a naturii

drepturilor achitate pârâtei în procedura acțiunii judiciare în constatarea nulității actelor încheiate de auditorii financiari, conduc inevitabil la concluzia că reclamantului nu i se poate opune apărarea că trebuia să cunoască paguba încă din luna octombrie 2008, ci în situația în speță se aplică regula începerii cursului prescripției extinctive de la data când acesta a cunoscut respectivul prejudiciu.

A institui ca moment de început al cursului prescripției momentul octombrie 2008, apreciat de instanța de fond ca fiind un moment obiectiv, înseamnă a nesocoti și a aprecia ca fără finalitate procedurile prin care acesta a contestat instituirea în sarcina sa, de către auditorii financiari, a necesității plății sumelor considerate achitate nedatorat pârâtei.

Pentru toate aceste considerente, Curtea apreciază că în raport de momentul la care s-a hotărât pe cale judiciară, în mod definitiv, respingerea acțiunii reclamantului în nulitatea actelor încheiate de auditorii financiari, respectiv 17.06.2011, dreptul la acțiune al reclamantului nu este prescris, acțiunea fiind formulată la data de 3.05.2012, deci în termenul general de prescripție de 3 ani, prevăzut de art.268 alin.2 din Codul muncii, raportat la art.8 alin.2 din Decretul nr.167/1958”.

b) Trib. Teleorman, s. cmas și caf, sentința nr. 236/6.03.2018, definitivă prin decizia nr. 3006/27.06.2018 a CA București, s. VII cmas (sentința fiind apelată sub alte aspecte):

„În speță acțiunea a fost înregistrată la instanță la data de 03.01.2018 și prejudiciul a fost constatat de Camera de Conturi Teleorman în urma misiunii de audit financiar prin procesul verbal de constatare nr. 204/15.02.2016 – dată la care reclamanta a luat cunoștință de prejudiciul stabilit în sarcina sa.

În această situație, reclamanta s-a încadrat în prevederile dispozițiilor art.268(1) lit.c Codul muncii, instanța constatând că acțiunea este introdusă în termenul de prescripție de 3 ani, față de care excepția invocată urmează a fi respinsă ca nefondată.”

c) Trib. Teleorman, s. cmas și caf, sentința nr. 292/21.03.2018 (neapelată):

„Tribunalul reține că, la data de 15.02.2016, reclamanta DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ Teleorman a luat la cunoștință de existența prejudiciului creat în bugetul propriu, când a fost înregistrat, Raportul de audit financiar al Curții de Conturi nr. 204/15.02.2016.

Prin urmare, data la care reclamanta a cunoscut atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, este data de 15.02.2016 și de la această dată începe să curgă prescripția”.

d) CA Bacău, s. I civ., decizia nr. 650/25.05.2016:

„La data când angajatorul a cunoscut existența pagubei - 02.04.2000 era în vigoare Legea nr. 168/1959 privind soluționarea conflictului de muncă care prevedea la art.73 lit.d că „cererile pot fi formulate de cei ale căror drepturi au fost încălcate – plata despăgubirilor pentru pagube cauzate în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.

De asemenea, momentul la care curge termenul de prescripție a dreptului la acțiune este stipulat de art.8 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic inclusiv încheierea nr. IX/17.07.2010 a Curții de Conturi care a soluționat contestația împotriva actului de control al Camerei Județene de Conturi Neamț) – potrivit căruia „prescripția prin fapta ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba cât și pe cel care răspunde de ea ”.

Așa fiind termenul de prescripție a dreptului la acțiune a început să curgă de la data nașterii dreptului, aceasta fiind data la care Direcția Județeană [...] a cunoscut atât paguba cât și pe cei care răspund de ea – și anume data emiterii deciziei nr. 4/02.04.2010 [emisă de Curtea de Conturi a României prin Camera Județeană de Conturi Neamț].

Motivarea primei instanțe prin care se reține că termenul a început să curgă abia de la momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care se contestă actul/actele administrative ale Curții de Conturi este greșită [...]”.

e) Trib. Iași, s. I civ., sentința nr. 758/23.03.2015 (neapelată):

„In ceea ce privește excepția prescripției dreptului la acțiune invocată în cererea de obligare a pârâtului la restituirea sumei de 1.052 lei, reprezentand suma incasata necuvenit de la angajator pentru perioada anii 2010 si 2011, este neintemeiata, instanta, urmând să o respingă.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 268 alin. 2 din Codul muncii, în toate situațiile, altele decât cele prevăzute la alin.1 (adică cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă), termenul în care pot fi formulate cererile, este de 3 ani de la data nașterii dreptului.

Art. 8 din Decretul nr. 167/1958 (art. 2528 NCC) statuează ca prescripția dreptului la acțiune în restituirea unei plăți nedatorate nu începe să curgă de la data când paguba s-a produs, ci de la data la care păgubitul a cunoscut paguba și pe autor sau de la data la care trebuia, după împrejurări, să cunoască aceste elemente.

În speță, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe existența Deciziei nr. 6/2012 a Curții de Conturi a României – Camera de Conturi a Jud. Iași care a constatat plata unor drepturi bănești către diverse persoane angajate ale instituției care au participat la evaluarea ofertelor de achiziții publice sub forma de ore suplimentare în condițiile în care actele normative avute în vedere la

stabilirea și plata acestor drepturi își încetaseră valabilitatea la data prestării activităților, arătând că la data emiterii acestei decizii a cunoscut caracterul necuvenit al plății salariale făcute pârâtului. Reclamanta a formulat contestație împotriva Încheierii nr. 22/27.07.2012 și a Deciziei nr. 6/2012 a Curții de Conturi, ce a fost respinsă în mod irevocabil de instanțe în cauza înregistrată sub nr. 9676/99/2012 pe rolul Tribunalului Iași, respectiv a Curții de Apel Iași.

Având în vedere data de 2.08.2012, *la care a fost comunicata încheierea de respingere a contestației*, instanța apreciază ca aceasta este data de la care începe să curgă termenul de 3 ani prevăzut de art. 268 alin.2 din Codul muncii.

Prin urmare, instanța constată că în cauză nu a intervenit prescripția dreptului material la acțiune, acțiunea în pretenții ce formează obiectul prezentei cauze situându-se înăuntrul termenului de prescripție de 3 ani”.

f) CA Craiova, s. I civ., decizia nr. 85/21.01.2014:

„Dreptul subiectiv al angajatorului de a cere restituirea, drept născut în momentul plății, nu coincide cu dreptul său la acțiune pentru recuperarea pagubei, data nașterii acestui drept fiind data când, pe baza unor elemente obiective, trebuia să cunoască faptul că plata efectuată a fost nedatorată.

Nașterea dreptului angajatorului de a pretinde de la salariat restituirea sumelor nedatorate a avut loc la data când prin actul de control devenit irevocabil s-a stabilit că anumite sume plătite angajatului cu titlu de spor de încordare psihică nu erau cuvenite în procentul acordat, conform legislației în vigoare în anul 2009 în domeniul de activitate al reclamantului.

Până la această dată angajatorul a plătit anumite sume de bani ca drepturi salariale, inclusiv sporuri, având convingerea că acționează în temeiul unei dispoziții legale, astfel că nu exista interesul de a cere salariatului să restituie parte din salariul încasat și nu era născut dreptul său la acțiune prevăzut de art. 272 codul muncii, actual art. 256 codul muncii.

În atare situație, prima instanță a apreciat greșit că pentru perioada de timp cuprinsă între 1.01.2009 și 4.09.2009 dreptul material la acțiune a fost stins prin prescripție, dispozițiile legale arătate mai sus fiind greșit aplicate, ceea ce face incident motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct.9 C.pr.civ.”

g) CA Ploiești, s. I civ., decizia nr. 1630/28.10.2015:

„Curtea constată că titlul executoriu în baza caruia solicita apelanta obligarea paratului la plata sumei de 458 lei îl reprezintă Decizia nr. 19/2001 a Curții de Conturi-Camera de Conturi Prahova, menținută prin Sentința nr. 309/04.11.2011 pronunțată de Curtea de Ploiești.

Prin urmare, data de la care începe să curgă prescripția dreptului material la acțiune este 4 noiembrie 2011, situație în care sunt aplicabile dispozițiile Noului Cod Civil, și nu cele ale Vechiului Cod Civil, cum a stabilit judecătorul

fondului (neputand, astfel, fi invocata din oficiu exceptia prescriptiei dreptului material la actiune potrivit disp. art. 2512, 2513 NCC). [...]

Cat priveste fondul pretentiilor deduse judecatii, Curtea retine ca, potrivit masurilor impuse de Curtea de Conturi - Camera de Conturi Prahova prin Decizia nr. 19/2011 (devenita titlu executoriu prin efectul Sentintei nr. 309/04.11.2011 a Curtii de Apel Ploiesti, definitivă și irevocabilă), R.A. [...] a fost obligată la recuperarea plăților efectuate exagerat, respectiv a celor plătite prin acordarea primelor, datorită pierderii contabile din exercițiul financiar 2009”.

h) CA Brașov, s. I civ., decizia nr. 305/Ap/29.02.2016:

[...] „termenul în cadrul căruia poate fi stabilită răspunderea patrimonială pe cale judecătorească, nu este unul obiectiv, ci unul subiectiv, iar el începe să curgă nu de la data producerii pagubei, cum a reținut instanța de fond, ci de la data la care reprezentantul legal al angajatorului (ex. directorul general) a luat cunoștință că s-a produs prejudiciul, prin nota întocmită de comisia de control în speță de Curtea de Conturi și înregistrată la registratura generală a instituției în data de 15.02.2013. Cum prejudiciul, care potrivit susținerilor părților a fost produs printr-o faptă continuă, aceea a încasării lunare a unui salariu mai mare decât cel convenit, nu a fost defalcat pe intervale de timp, printr-o precizare de acțiune sau prin raportul de control, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 62/2011, cuprinsă între 15.02.2010 și 13.05.2011 și ulterior intrării în vigoare a Legii nr.62/2011, urmează ca instanța să aplice regulile instituite de codul muncii pentru prejudiciul creat, pe întregul interval de referință, avut în vedere de Curtea de Conturi în raportul de control. [...] Procedurile judiciare declanșate în cauză pentru a verifica legalitatea și temeinicia „Raportului de Control” au pus sub semnul întrebării caracterul cert al prejudiciului, lucru care a făcut ca unitatea angajatoare să nu poată proceda la recuperarea acestuia. De altfel persoana obligată să procedeze la recuperarea prejudiciului era aceeași cu persoana culpabilă de producerea prejudiciului, fiind așadar lipsit de orice motivație în recuperarea prejudiciului și aflându-se într-un real conflict de interese. [...]

În concluzie termenul de prescripție de trei ani nu curge de la data producerii prejudiciului, așa cum a reținut prima instanță, procedând la aplicarea retroactivă a Legii nr. 62/2011, ci de la data la care s-au finalizat procesele introduse de unitate privind anularea actului de control al Curtii de Conturi, respectiv data de 09.01.2015.”

2.2. Soluții în sensul că data producerii pagubei, potrivit art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, cu aplicarea art. 12 din Decretul nr. 167/1958 (anterior datei de 1 octombrie 2011), respectiv a art. 2526 C. civ. (începând de la 1 octombrie 2011), se stabilește prin raportare la data întocmirii, comunicării sau dobândirii caracterului executoriu al actului de control:

a) CA Constanța, s. I civ., decizia civilă nr. 138/CM/11.05.2018:

„Cât privește momentul curgerii termenului de prescripție, dispozițiile aplicabile anterior citate, stabilesc că acesta este acela al producerii pagubei. Curtea apreciază că „producerea pagubei” a avut loc la data întocmirii procesului verbal de constatare nr.11063/10.10.2014 prin care s-a constatat angajarea unor cheltuieli nejustificate și s-a identificat persoana cu atribuții în domeniul în care s-a constatat abaterea, pârât în cauză. Acest momentul este unul obiectiv și independent de mijloacele folosite de părțile interesate pentru a confirma sau infirma acest act cu caracter administrativ.

Se consideră că acesta este momentul la care s-a obiectivizat producerea pagubei, unitatea administrativ teritorială intrând în posesia tuturor informațiilor necesare promovării unei acțiuni în răspundere patrimonială împotriva persoanelor prezumtiv vinovate de producerea prejudiciului. Nu se poate aprecia că termenul de prescripție curge de la data la care s-au efectuat plățile care au generat prejudicii apelantei, întrucât la acel moment, în lipsa statuărilor organului de control, apelanta nu avea reprezentarea producerii prejudiciului și a persoanei răspunzătoare. Cu alte cuvinte, anterior verificărilor efectuate de către Curtea de Conturi, paguba nu era „produsă”. În acest context se va aprecia că instanța de fond a dezlegat greșit chestiunea nașterii dreptului la acțiune în despăgubire, astfel că sub acest aspect va fi admis apelul”.

b) CA Brașov, s. civ., decizia nr. 124/R/8.03.2018:

„Tribunalul Brașov a considerat că dreptul material la acțiune se naște de la data de 25 februarie 2014 când decizia Curții de Conturi de recuperare a sumelor acordate nelegal recurente a devenit executorie, fiind respinsă cererea de suspendare a executării acestei decizii, înlăturând argumentele instanței de fond care s-a raportat la momentul 6 decembrie 2012, data alocării fondurilor, opinie susținută prin întâmpinarea de la fond și de recurentă.

Soluția asupra excepției prescripției dreptului material la acțiune a fost analizată corect de instanța de apel și prin prisma temeiului de drept al cererii de chemare în judecată, respectiv art. 1349 Cod civil privitor la acțiunea în răspundere civilă delictuală. [...]

Caracterul ilegal al acordării ajutorului financiar a fost menționat în decizia Curții de Conturi nr. 73/11.12.2013, iar aceasta are întărit caracterul executoriu prin respingerea cererii de suspendare a executării actului administrativ contestat conform încheierii nr.9/25 februarie 2014 a Camerei de

Conturi în procedura prealabilă și Sentinței Tribunalul Brașov din 23.12.2014 pronunțată în dosarul nr. 1423/62/2014.

Așadar, decizia nr. 73/11.12.2013 trebuia executată în ceea ce privește măsurile impuse, conform art. 210 din Hotărârea nr. 155/2014 (Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților Curții de Conturi). Dacă, instanța, soluționând cererea de suspendare executării deciziei nr.73/2013 în cadrul contestației împotriva acesteia, ar fi dispus suspendarea executării acestui act administrativ, atunci cursul prescripției ar fi fost întrerupt, noua prescripție a dreptului material la acțiune, urmând să înceapă să curgă de la data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța de contencios administrativ în procedura contestației împotriva deciziei nr. 73/2013 și a încheierii de respingere a cererii de suspendare a executării deciziei.

Faptul că excepția prescripției dreptului material la acțiune a fost respinsă prin raportare la data de 25 februarie 2014, data la care decizia nr.73/2013 a Curții de Conturi a devenit executorie și nu prin raportare la data de 6 decembrie 2012, data plății ajutorului financiar considerată a fi fără formă legală, nu impune primei instanțe și o soluție asupra fondului cererii de chemare în judecată, aceasta urmând să analizeze cererea pentru motivele de fapt și de drept prezentate în motivarea cererii (recuperarea unor plăți nelegale) și în precizarea din 3.01.2017 [...].

c) CA Ploiești, s. I civ., decizia nr. 1054/15.05.2017:

„Curtea reamintește că, potrivit art. 268 alin. 1 litera c Codul muncii, cererile vizând restituirea unor sume, care au format obiectul unor plăți nedatorate, pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului.

Pe de altă parte, art. 2523 Cod civil (aplicabil în speță) stipulează că „Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui”.

În cauza pendinte judecătii, termenul de prescripție a început să curgă de la data de 25.04.2013, când reclamantul a luat cunoștință de conținutul adresei nr. 7160/25.04.2013 emisă de Biroul Audit Intern din cadrul Consiliului Județean Prahova, prin care a fost informat sub aspectul plății unor drepturi salariale necuvenite medicilor de specialitate chirurgicală, în perioada 1.06.2010 – 31.03.2013, conform prevederilor Ordinului Ministrului Sănătății nr. 547/2010.”

d) CA Târgu Mureș, s. I civ., decizia nr. 391/10.10.2018:

„Curtea apreciază că prima instanță a procedat în mod temeinic și legal la admiterea excepției prescripției dreptului material la acțiune. Potrivit art. 254 din Codul Muncii: „salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor”. Art. 268 alin. 1 lit. c din Codul Muncii prevede că termenul de prescripție în care angajatorul poate introduce acțiunea

în vederea stabilirii răspunderii patrimoniale a angajaților este de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune iar art. 211 lit. c din Legea nr. 62/2011 – Legea dialogului social prevede că plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate în derularea raporturilor de muncă poate fi cerută în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.

Aprecierea primei instanțe este fondată, atunci când reține că termenul de prescripție a început să curgă de la data înregistrării procesului-verbal de constatare întocmit de Curtea de Conturi a României – Camera de Conturi a jud. Mureș, acesta fiind momentul în care păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, conform cu prevederile art. 2528 din Codul civil. Calculul termenului de prescripție pentru fiecare plată efectuată a fost corect efectuat, cererea de chemare în judecată a fost formulată după împlinirea termenului de prescripție extinctivă.”

e) CA Ploiești, s. I civ., decizia nr. 2399/8.11.2017:

„[...] în mod just prima instanță a conchis că în pricina de față, dreptul material la acțiune al reclamantului pentru sumele plătite pârâtei cu titlul de spor de 50% pentru condiții deosebite s-a născut la momentul la care a luat cunoștință de caracterul nedatorat al respectivelor plăți, în urma misiunii de audit intern, cel mai târziu la data de 25.04.2013, când a primit adresa nr. 7160/25.04.2013, emisă de Biroul Audit Intern din cadrul Consiliului Județean Prahova.”

În același sens, CA Ploiești, s. I civ., decizia nr. 1384/14.06.2017.

f) Trib. Satu Mare, s. I civilă, sentința nr. 468/LMA/2.10.2018 (neapelată):

„Existența acestui eventual prejudiciu a fost constatată prin Decizia nr. 27/30.10.2014 a Curții de Conturi, decizie prin care s-a stabilit și perioada în care a fost cauzat, perioadă care coincide cu cea în care a fost primar pârâtul. Așa după cum s-a reținut, această decizie a fost comunicată reclamantei la data de 03.11.2014. Cererea de chemare în judecată pentru repararea acestui prejudiciu a fost promovată, potrivit datei înscrise în poșta electronică, la 31.10.2017, deci în termenul de 3 ani prevăzut prin dispozițiile art. 2517 NCC (termen care a expirat la 03.11.2017). [...]

Potrivit deciziei nr. 27/30.10.2017 a Curții de Conturi, suma de 32.343 lei reprezintă plăți efectuate de către pârât în reprezentarea reclamantei, fără existența documentelor justificative, întocmite cu respectarea dispozițiilor legale care să ateste realitatea și legalitatea sumelor. Din aceeași decizie rezultă că plățile au fost efectuate în baza unui contract de achiziție publică, încheiat de către reclamantă, cu S.C. R. S.R.L. contract care are ca obiect achiziția și transportul de agregate minerale (balast) pentru repararea drumurilor comunale. Este vorba de contractul nr. 2/12.01.2012.”

*

Rezultă aşadar o practică judiciară neunitară persistentă în timp şi de durată, motiv pentru care, în vederea unificării acesteia, solicităm pronunţarea unei decizii în interesul legii.

Anexăm hotărârile judecătoreşti citate, extrase din aplicaţia Ecris.

**Pentru membrii Colegiului de conducere semnează
PRESEDINTELE INSTANŢEI,**

Judecător Marius Cristian Epure